

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

Hankkeen VM082:00/2023 lausunto

8.9.2023

Suomen Kuntoutusyritykset ry:n lausunto vuoden 2024 talousarvioesitykseen liittyen erityisesti kotitalousvähennyksen ulottamiseen kotona annettaviin fysioterapia- ja toimintaterapiapalveluihin

Kiitämme mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Suomen Kuntoutusyritykset ry on edunvalvontajärjestö ja yhteistyöverkosto, johon kuuluu noin 700 kuntoutuspalveluja tuottavaa yritystä, joilla on noin 1 100 toimipistettä eri puolilla Suomea. Jäsenyritykset tuottavat pääosin fysio-, toiminta-, puhe-, psyko-, musiikki-, ja ravitsemusterapiapalveluita sekä kuulon kuntoutusta. Valtaosa näistä yrityksistä on pieniä, 1 – 3 hengen yrityksiä, jotka tarjoavat lähipalveluja kotikuntansa asukkaille.

Kotikuntoutuksen kotitalousvähennys

Kannatamme esitystä. Kiitämme hallituksen esitysluonnosta selkeydestä erityisesti siltä osin, että luonnoksessa on määritelty selkeästi kotitalousvähennyksen koskevan kotona annettavaa fysioterapiaa ja toimintaterapiaa palveluntuottajien yritysmuodosta riippumatta. Suurin osa kuntoutusalan yrityksistä on pieniä, 1-3 hengen mikroyrityksiä.

Osa yrittäjistä toimii itsenäisen ammatinharjoittajan muodossa ja osa on perustanut itselleen yksityisen osakeyhtiön tai henkilöyhtiön. Kiitämme, että lakiluonnos huomioi pienyritysten mahdollisuuden tarjota kotitalousvähennettävää fysioterapiaa sekä toimintaterapiaa yritysmuodosta riippumatta. Myös ensi vuonna voimaan tulevan sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain voimaantulo on huomioitu ja arvioitu niin, että myös aiemmin yrityksen perustaneet voivat tuottaa kotitalousvähennettävää palvelua ensi vuonna ilman luvan tai ilmoituksen uudelleenrekisteröintiä. Tämä on huomioitu kun lakiluonnoksessa on käytetty sanamuotoa ”on oikeus tuottaa” palveluita. Tämä on merkittävää, sillä vielä ensi vuonna iso osa vanhoista luvista toimii lain siirtymäsäännöksen nojalla, eikä kaikilla palveluntuottajilla tule olemaan vielä lain tarkoittamaa rekisteröintiä.

Työnantajan tarjoama kohdennettu maksuväline vähennyksen esteenä

Työnantajan työntekijälle tarjoaman maksuvälineen käytön kotitalousvähennyksen estävä vaikutus on pääosin ymmärrettävä, sillä tällöin kotitaloustyölle tulisi kahdenkertainen verotuki, koska

työnantajan kohdentamat edut on määritelty verovapaiksi jo tuloverolaissa.

Lakiluonnosta olisi kuitenkin syytä täsmentää siten, että sana ”osittain” poistettaisiin 127 a §:n loppuosan ehdotuksesta. Luonnosta olisi siis muutettava seuraavaasti esitetystä muodosta:

Kotitalousvähennystä ei myönnetä, jos työsuoritus on maksettu työnantajalta saadulla tuloverosta vapaalla kohdennetulla maksuvälineellä kokonaan tai osittain.

Muotoon

*Kotitalousvähennystä ei myönnetä **siltä osin kuin** työsuoritus on maksettu työnantajalta saadulla tuloverosta vapaalla kohdennetulla maksuvälineellä ~~kokonaan tai osittain~~.*

Näin ollen kotitalousvähennettävissä olis vain se osuus maksusta, johon on käytetty muita kuin työnantajan varoja. Käytännössä siis verovelvollisen jo kerran tuloverotettuja varoja. Näin vältettäisiin hallituksen esityksessä huomioitu kahdenkertainen verovähennys samasta summasta.

Terapiapalvelut myydään kuluttajille tyypillisesti palveluntuottajan hinnaston mukaisilla minuuttiperustaisilla käynneillä. Tyypillinen terapiakäynnin pituus on 30 minuuttia, 45 minuuttia tai 60 minuuttia. Hallituksen esitykseen kirjattu muoto johtaisi mahdollisesti siihen, että kohdennetulla työnantajan maksuvälineellä ostettaisiin sopivan mittainen käynti, esimerkiksi 45 minuuttia, johon lisättäisiin kuntoutujan tarpeen mukainen lisäkäynti, esimerkiksi 15 tai 30 minuuttia, joka maksettaisiin erikseen kotitalousvähennettävällä tavalla, kuten tavanomaisella laskulla.

Todennäköistä on, että kotitalousvähennettävää fysioterapiaa ja toimintaterapiaa käytettäisiin erityisesti eläkkeellä olevien kansalaisten kotikuntouttamiseen, ja varsin vähän työnantajaetuuteen perustuviin kuntoutuksiin. Tyypillisesti työnantajaetuuudet ovat olleet työnantajalle kustannustehokkaampia vastaanottokäynteinä tai etäkuntoutuskäynteinä, joihin työntekijä kulkee itse tai osallistuu käyntiin kotonaan etänä. Tällöin varsinainen terapeutin tekemä työ suoritetaan kodin ulkopuolella, eikä se olisi siten kuitenkaan kotitalousvähennettävissä.

Nykytietämyksen valossa työnantajaetuuudet ja kotikuntoutus eivät juurikaan kohtaisi, mutta lainsäädäntöön muodostuisi silti näiden yhdistämistä hankaloittava tarpeeton este. Nyt esitetylle esteelle ei Kuntoutusyrittäjien näkemyksen mukaan ole perustetta, sillä kahdenkertainen verovähennys voitaisiin estää yllä esiteltyä ”siltä osin

kuin” sanamuotoa käyttämällä. Se mahdollistaisi työnantajaetuuksien helpomman kehittämisen tulevaisuudessa. Sillä vältettäisiin yritysten näkökulmasta kaksinkertainen ja tarpeeton lisälaskutustyö kuin myös laskujen ja työn tarpeeton pilkkominen ”verovähennettäviin” osiin.

Sanamuototo ”kokonaan tai osittain” voisi myös tarpeettomasti hämmentää kuluttajia, sillä työnantajan osittain maksaman fysio- tai toimintaterapian summaa ei ole välttämätöntä edes näyttää työntekijälle itselleen. Työntekijälle saattaa näkyä laskulla vain pelkästään työnantajan järjestämän terapian omavastuuosuus.

Lopuksi

Suomen Kuntoutusyrittäjät ry pitää ehdotusta kokonaisuutena hyvänä ja kannattavana, sekä kansalaisten toimintakykyä tukevana. Esitys edistää myös toimintakykyistä asumista kuntoutujan kodissa ja vähentää osaltaan arvokkaan palveluasumisen tarvetta.

Fysioterapia ja toimintaterapia ovat vähennyskelpoisuudessaan hyviä terapialajeja, jonka lisäksi näillä laillistetuilla ammattihenkilöillä on osaamista nimenomaisesti kotona asuvien ihmisten toimintakyvyn edistämiseen. Kuntoutusyrittäjät suosittelee kuitenkin selvittämään myös muita kotona tapahtuvien kuntoutusmuotojen ulottamista kotitalousvähennyksen piiriin. Yksi tällainen lisättävä kuntoutusmuoto voisi todennäköisesti olla kotona annettava kuulon kuntoutus, jonka suorittaa laillistettu terveydenhoitaja, joka on suorittanut audionomi-koulutuksen. Esimerkiksi kuulolaitteen sovitin ja säätö olisivat sisältönsä puolesta sopivia ja hyviä kotitalousvähennettäviä palveluita, mutta arvonlisäverolain 34 §:n mukaisen arvonlisäverottomuutensa johdosta ne eivät ole nykyisellään, eivätkä esityksen jälkeenkään, kotitalousvähennyskelpoisia palveluita.

Uusien kuntoutusmuotojen lisääminen voitaisiin mahdollistaa kirjaamalla tuloverolain 127 a §:n esimerkiksi valtioneuvoston asetuksenantovaltuutus, jolla valtioneuvosto voisi asetuksella täsmentää ja laajentaa kuntoutuksen kotitalousvähennykseen oikeuttavan kotikuntoutuksen sisältöä uusilla vaikuttavilla terapiamuodoilla.

Helsingissä 8.9.2023

Suomen Kuntoutusyrittäjät ry

Satu Grekin
toiminnanjohtaja
satu.grekin@kuntoutusyrittajat.fi
p. 050 550 3488

Juhani Saarinen
juristi
juhani.saarinen@kuntoutusyrittajat.fi
p. 050 324 0740